

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതി സീതായാഃ സന്ദേഹഃ സ്വത ഏവ തസ്യ സമാധാനം ച
സീതായാ ആദേശേന ഹനുമതാ ശ്രീരാമഗുണാനാം വർണനം

തസ്യാസ്കദ് വചനം ശ്രുത്വാ

ഹനുമാൻ ഹരിപുംഗവഃ |

ദുഃഖാദ് ദുഃഖാഭിഭൂതായാഃ

സാന്ത്വമുത്തരമബ്രവീത് ||5.34.1 ||

അഹം രാമസ്യ സന്ദേശാദ്

ദേവി ദൂതസ്തുവാഗതഃ |

വൈദേഹി കുശലീ രാമഃ

സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് ||5.34.2 ||

യോ ബ്രാഹ്മമസ്ത്രം വേദാംശ്ച

വേദ വേദവിദാം വരഃ |

സ ത്യാം ദാശരഥീ രാമോ

ദേവി കൗശലമബ്രവീത് ||5.34.3 ||

ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാതേജാ

ദർതുസ്തേനൂചരഃ പ്രിയഃ |

കൃതവാംചേരാകസന്തപ്തഃ

ശിരസാ ത്യേദിവാദനം ||5.34.4 ||

സാ തയോഃ കുശലം ദേവീ
 നിശദ്യ നരസിംഹയോഃ |
 പ്രതിസംഹൃഷ്ടസർവാംഗീ
 ഹനുമന്തമമാബ്രവീത് ||5.34.5 ||

കൽയാണീ ബത ഗാഥേയം
 ലൗകികീ പ്രതിഭാതി മാ |
 ഏതി ജീവന്തമാനന്ദോ
 നരം വർഷശതാദപി ||5.34.6 ||

തയോഃ സമാഗമേ തസ്മിൻ
 പ്രീതിരുത്പാദിതാദ്ഭുതാ |
 പരസ്വരേണ ചാലാപം
 വിശ്വസ്തൗ തൗ പ്രചക്രതുഃ ||5.34.7 ||

തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 ഹനുമാൻ മാരുതാഞ്ചജഃ |
 സീതായാഃ ശോകതപ്തായാഃ
 സമീപമുപചക്രമേ ||5.34.8 ||

യഥാ യഥാ സമീപം സ
 ഹനുമാനുപസർപതി |
 തഥാ തഥാ രാവണം സാ
 തം സീതാ പരിശങ്കതേ ||5.34.9 ||

അഹോ ധിഗ് ധിക്യുതമിദം
 കഥിതം ഹി യദസ്യ മേ |
 രൂപാന്തരമുപാഗമ്യ
 സ ഏവായം ഹി രാവണം ||5.34.10 ||

താമശോകസ്യ ശാഖാം തു
 വിമുക്ത്യാ ശോകകർശിതാ |
 തസ്യാമേവാനവദ്യാംഗീ
 ധരൺയാം സമുപാവിശത് ||5.34.11 ||

അവന്ദത മഹാബാഹു -
 സ്തതസ്താം ജനകാത്മജാം |
 സാ ചൈനം ഭയസന്ത്രസ്താ
 ഭൂയോ നൈനമുദൈക്ഷത ||5.34.12 ||

തം ദൃഷ്ട്യാ വന്ദമാനം ച
 സീതാ ശശിനിഭാനനാ |
 അബ്രവീദ് ദീർഘമുച്ഛസ്യ
 വാനരം മധുരസ്വരാ ||5.34.13 ||

മായാം പ്രവിഷ്ടോ മായാവി
 യദി ത്വം രാവണഃ സ്വയം |
 ഉത്പാദയസി മേ ഭൂയഃ
 സന്താപം തന്ന ശോഭനം ||5.34.14 ||

സ്വം പരിത്യജ്യ രൂപം യഃ
 പരിവ്രാജകരൂപവാൻ |
 ജനസ്ഥാനേ മയാ ദൃഷ്ട -
 സ്ത്വം സ ഏവ ഹി രാവണഃ ||5.34.15 ||

ഉപവാസകൃശാം ദീനാം
 കാമരൂപ നിശാചര |
 സന്താപയസി മാം ഭൂയഃ
 സന്താപം തന്ന ശോഭനം ||5.34.16 ||

അഥവാ നൈതദേവം ഹി
 യൻമയാ പരിശങ്കിതം |
 മനസോ ഹി മമ പ്രീതി -
 രുത്പന്നാ തവ ദർശനാത് ||5.34.17 ||

യദി രാമസ്യ ദുതസ്ത്വ -
 മാഗതോ ഭദ്രമസ്തു തേ |
 പൃച്ഛാമി ത്യാം ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 പ്രിയാ രാമകഥാ ഹി മേ ||5.34.18 ||

ഗുണാൻ രാമസ്യ കഥയ
 പ്രിയസ്യ മമ വാനര |
 ചിത്തം ഹരസി മേ സൗമ്യ
 നദീകുലം യഥാ രയഃ ||5.34.19 ||

അഹോ സ്വപ്നസ്യ സുഖതാ
 യാഹമേവ ചിരാഹൃതാ |
 പ്രേഷിതം നാമ പശ്യാമി
 രാഘവേണ വനൗകസം ||5.34.20 ||

സ്വപ്നേപി യദ്യഹം വീരം
 രാഘവം സഹലക്ഷ്മണം |
 പശ്യേയം നാവസീദേയം
 സ്വപ്നേപി മമ മത്സരീ ||5.34.21 ||

നാഹം സ്വപ്നമിമം മൻയേ
 സ്വപ്നേ ദൃഷ്ട്യാ ഹി വാനരം |
 ന ശക്ത്യാഭ്യുദയഃ പ്രാപ്തം
 പ്രാപ്തശ്ചാഭ്യുദയോ മമ ||5.34.22 ||

കിന്നു സ്യാച്ചിത്തമോഹോഽയം
 ദവേദ് വാതഗതിസ്ത്രിയം |
 ഉൻമാദജോ വികാരോ വാ
 സ്യാദയം മൃഗത്യുഷ്ണികാ || 5.34.23 ||

അഥവാ നായമുൻമാദോ
 മോഹോഽപ്യുൻമാദലക്ഷണം |
 സംബുധ്യേ ചാഹമാത്മാന -
 മിമം ചാപി വനൗകസം || 5.34.24 ||

ഇത്യേവം ബഹുധാ സീതാ
 സമ്പ്രധാർയ ബലാബലം |
 രക്ഷസാം കാമരൂപത്യാ -
 ന്മേനേ തം രാക്ഷസാധിപം || 5.34.25 ||

ഏതാം ബുദ്ധിം തദാ കൃത്യാ
 സീതാ സാ തനുമധ്യമാ |
 ന പ്രതിവ്യാജഹാരാഥ
 വാനരം ജനകാത്മജാ || 5.34.26 ||

സീതായാ നിശ്ചിതം ബുദ്ധ്യാ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ശ്രോത്രാനുകൂലൈർവചനൈ -
 സ്തദാ താം സമ്പ്രഹർഷയൻ || 5.34.27 ||

ആദിത്യ ഇവ തേജസ്വി
 ലോകകാന്തഃ ശശീ യഥാ |
 രാജാ സർവസ്യ ലോകസ്യ
 ദേവോ വൈശ്രവണോ യഥാ || 5.34.28 ||

വിക്രമേണോപപന്നശ്ച
 യഥാ വിഷ്ണുർമഹായശാഃ |
 സത്യവാദീ മധുരവാഗ്
 ദേവോ വാചസ്സതിർയഥാ || 5.34.29 ||

രൂപവാൻ സുഭഗഃ ശ്രീമാൻ
 കന്ദർപ ഇവ മുർതിമാൻ |
 സ്ഥാനക്രോധേ പ്രഹർതാ ച
 ശ്രേഷ്ഠോ ലോകേ മഹാരഥഃ || 5.34.30 ||

ബാഹുച്ഛായാമവഷ്ടബ്ധോ
 യസ്യ ലോകോ മഹാത്മനഃ |
 അപക്രമ്യാശ്രമപദാ -
 ന്മദ്യഗരൂപേണ രാഘവം || 5.34.31 ||

ശൂന്ധേ യേനാപനീതാസി
 തസ്യ ഭക്ഷ്യസി തത്ഫലം |
 അചിരാദ് രാവണം സംഖ്യേ
 യോ വധിഷ്യതി വീര്യവാൻ || 5.34.32 ||

ക്രോധപ്രമുക്തൈരിഷുഭി -
 ര്ജ്ജുലദ്ഭിരിവ പാവകൈഃ |
 തേനാഹം പ്രേഷിതോ ദൂത -
 സ്ത്വസുകാശമിഹാഗതഃ || 5.34.33 ||

ത്വദ്വിയോഗേന ദുഃഖാർതഃ
 സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് |
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാതേജഃ
 സുമിത്രാനന്ദവർധനഃ || 5.34.34 ||

അഭിവാദ്യ മഹാബാഹുഃ
 സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് |
 രാമസ്യ ച സഖാ ദേവി
 സുഗ്രീവോ നാമ വാനരഃ ||5.34.35 ||

രാജാ വാനരമുഖ്യാനാം
 സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് |
 നിത്യം സ്മരതി തേ രാമഃ
 സസുഗ്രീവഃ സലക്ഷ്മണഃ ||5.34.36 ||

ദിഷ്ട്യാ ജീവസി വൈദേഹി
 രാക്ഷസീവശമാഗതാ |
 നചിരാദ് ഭക്ഷ്യസേ രാമം
 ലക്ഷ്മണം ച മഹാരഥം ||5.34.37 ||

മധ്യേ വാനരകോടീനാം
 സുഗ്രീവം ചാമിതൗജസം |
 അഹം സുഗ്രീവസചിവോ
 ഹനുമാൻ നാമ വാനരഃ ||5.34.38 ||

പ്രവിഷ്ടോ നഗരീം ലങ്കാം
 ലഘുലയിത്യാ മഹോദധിം |
 കൃത്യാ മൂർധ്നി പദന്യാസം
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ ||5.34.39 ||

ത്യാം ഭൃഷ്ടുമുപയാത്ത്വഹം
 സമാശ്രിത്യ പരാക്രമം |
 നാഹമസ്മി തഥാ ദേവി
 യഥാ മാമവഗച്ഛസി |

വിശങ്കാ തൃജ്യതാമേഷാ

ശ്രദ്ധത്വ വദതോ മമ || 5.34.40 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||